

met jou en je familie

1 WIE ZIJN DE OUDERS? 3

2 GEVOLGEN VAN DE AFSTAMMING 5

3 NOG VRAGEN? 8

'Afstamming' heeft alles te maken met welke band je hebt met je familie (je ouders, grootouders, overgrootouders,...). Je afstamming bepaalt bij welke familie je hoort. Maar soms weet je niet van wie je afstamt omdat je bijvoorbeeld geadopteerd bent of opgroeit bij een homokoppel.

Ieder kind heeft het recht om te weten van wie het afstamt. Dit staat in het Kinderrechtenverdrag.

1

WIE ZIJN DE OUDERS?

Met je ouders heb je een speciale band. In de meeste gezinnen zijn jouw biologische ouders ook jouw juridische ouders. Wat het verschil is en waarom dit belangrijk is kom je in deze folder te weten.

Elk kind heeft natuurlijk biologische ouders, soms ook genetische ouders genoemd. Zij zijn de vrouw en man van wie je afstamt. Maar zij zijn daarom niet altijd je juridische ouders volgens de wet. Alleen juridische ouders kunnen het ouderlijk gezag over hun kinderen uitoefenen. Dit betekent dat het ouderschap wettelijk moet vaststaan. Dit is belangrijk want aan het ouderlijk gezag zijn heel wat rechten en plichten verbonden.

• De geboorteaangifte

Alles begint met de geboorteaangifte. Dit is de registratie van de geboorte bij de burgerlijke stand van de geboorteplaats van het kind. Dit moet gebeuren, ten laatste 15 dagen na de bevalling. In veel gemeenten kan dit ook in de kraamkliniek geregeld worden. De aangifte gebeurt door de moeder, de vader/meemoeder of door beiden samen.

Wanneer een **getrouwde** vrouw bevalt, wordt haar **man** automatisch door de wet als vader van haar kind aangeduid.

Wanneer de moeder niet getrouwd is, kan de vader het kindje vòòr of bij de geboorte erkennen. De ambtenaar van de burgerlijke stand zal hem dan in de geboorteakte vermelden als vader.

Wanneer de moeder de vader niet wil betrekken bij de geboorte en opvoeding

van haar kind ontbreekt de naam van de vader in de geboorteakte. De vader kan het kind later nog erkennen. Hij heeft hiervoor wel de **toestemming** nodig van de moeder én van het kind vanaf 12 jaar.

- **De gerechtelijke vaststelling van de afstamming**

Wanneer bij de geboorte de afstamming niet wettelijk vaststaat, kunnen binnen de 30 jaar de ouder(s) of het kind aan de rechtbank vragen om het moederschap en/of het vaderschap alsnog vast te stellen, bijvoorbeeld door een DNA-test. Meer informatie hierover kan je bij tZitemzo vragen.

- **Adoptie**

Bij adoptie wordt een **afstammingsband** gemaakt tussen bepaalde personen die niet noodzakelijk biologisch iets met elkaar te maken hebben.

Wanneer het om de **adoptie** van een minderjarig kind gaat, is de toestemming van de ouders nodig én van de minderjarige zelf vanaf 12 jaar.

Mijn ouders zijn gescheiden toen ik 5 jaar was. Met mijn papa heb ik al jaren geen contact meer. Ik heb een goede band met mijn pluspapa, kan hij mij adopteren?

Er bestaan 2 soorten adoptie, de gewone adoptie en de volle adoptie. Bij een **gewone adoptie** blijft de band met de oorspronkelijke familie bewaard. De geadopteerde krijgt enkel het statuut van 'kind' van de adoptant. Bij een **volle adoptie** wordt elke band met de oorspronkelijke familie verbroken en wordt het kind volledig opgenomen in de familie van de adoptant. Alleen een minderjarig kind kan op deze manier geadopteerd worden.

Ook jouw pluspapa kan jou adopteren maar in alle gevallen zijn er voorwaarden en regels die moeten gevolgd worden en zal de procedure tijd nodig hebben.

- **De familienaam**

Ouders kunnen kiezen tussen de familienaam van de vader of de moeder of voor een dubbele familienaam van de moeder gevolgd door die van de vader of andersom.

- **Nationaliteit**

Je hebt dezelfde nationaliteit als je ouders. Wanneer je ouders niet dezelfde nationaliteit hebben, kunnen je ouders of jijzelf, als je meerderjarig bent, onder bepaalde voorwaarden kiezen welke nationaliteit je hebt.

- **Woonplaats**

Zolang je minderjarig bent, staat je 'domicilie' bij je ouders. Je domicilie is je officiële adres en kan maar op één plaats staan, ook al verblijf je na een scheiding van je ouders op twee plaatsen.

- **Ouderlijk gezag**

Algemeen

Jouw juridische ouders oefenen samen het **ouderlijk gezag** uit over jou tot wanneer je meerderjarig bent, ook als ze gescheiden zijn.

De nieuwe partner van je papa of mama kan geen wettelijke beslissingen nemen over jou.

Ouderlijk gezag betekent dat je ouders **recht** hebben

- op eerbied en respect van jou,
- op persoonlijk contact met jou,
- om je te vertegenwoordigen in het rechtsverkeer. Je ouders kunnen dus in jouw naam contracten ondertekenen, een procedure starten,...
- om alle beslissingen te nemen over jou en je bezittingen tot je de leeftijd van 18 jaar bereikt hebt.

Je ouders mogen dus beslissen over je gezondheid, je opvoeding, je vrije tijd, je opleiding, je kledij, je woonplaats, je zakgeld, je vrienden, ... Het is natuurlijk wel de bedoeling dat je ouders zo veel mogelijk rekening houden met jouw mening bij het nemen van deze beslissingen!

Ouders hebben natuurlijk ook **plichten** tegenover hun kinderen. Je ouders moeten

- respect hebben voor jou (staat in de wet) én
- zorgen voor je levensonderhoud, je opvoeding en je opleiding.

Ouders zijn ten slotte ook aansprakelijk voor hun minderjarige kinderen. Dit betekent dat zij de schade moeten betalen die jij veroorzaakt hebt wanneer je een fout beging. Het kan wel zijn dat jij ook zelf verantwoordelijk gesteld wordt voor de betaling van deze schade als je oud genoeg bent om te beseffen dat je een fout maakte.

Als één van je ouders het ouderlijk gezag niet kan uitoefenen, omdat die overleden is, omdat men niet weet waar die woont,... oefent de andere ouder het ouderlijk gezag alleen uit.

Voogdij

Wanneer je beide ouders het ouderlijk gezag niet meer kunnen uitoefenen omdat ze overleden zijn of ontzet zijn uit het ouderlijk gezag, stelt de vrederechter van je woonplaats, een voogd aan die vanaf dan het gezag over jou uitoefent tot je 18 wordt.

- **Waar kan je terecht met vragen over jouw afstamming?**

Iedereen (dus ook minderjarigen) heeft recht op informatie over de eigen achtergrond. Deze informatie is niet altijd gemakkelijk te vinden. Denk maar aan situaties waarbij je bent geadopteerd of je biologische vader een onbekende donor is. In de eerste plaats kan je met je vragen terecht bij jouw familie. Wellicht kunnen zij jou hierbij helpen of ondersteunen.

Sinds april 2021 kan je ook terecht bij het **Afstammingscentrum** met alle vragen over je biologische ouders. Het centrum is gespecialiseerd in situaties waarbij het juridische en het biologische ouderschap niet samenvallen. Het kan

vragen beantwoorden over inzagerecht in adoptiedossiers, DNA-stalen voor verwantschapsonderzoek en familiegeschiedenissen.

Het afstammingscentrum beschikt niet over alle gegevens en respecteert de regels inzake privacy die voor iedereen gelden. Niet elke donor wil bijvoorbeeld gevonden worden. Ze zijn vooral afhankelijk van informatie die donoren vrijwillig geven, informatie uit adoptiedossiers en zoekbronnen in de herkomstlanden of info van geboorteouders enz.

Daarnaast is het zo dat het afstammingscentrum niet beschikt over gegevens over je biologische broers en/of zussen. Ze beschikken enkel over DNA-gegevens van je familie in de eerste graad, dat wil zeggen je ouders.

Donoren of ouders die hun kind afgestaan hebben voor adoptie willen soms ook op zoek gaan naar hun kinderen. Zij kunnen dus ook informatie krijgen, maar niet als jij niet gevonden wil worden. Er zal altijd toestemming voor nodig zijn van je ouders en van jezelf wanneer je bekwaam bent. Het centrum vermoedt meestal dat je bekwaam bent vanaf 12 jaar.

DNA staal en matching

Ook minderjarigen kunnen terecht bij het afstammingscentrum om hun DNA af te staan en zo op zoek te gaan naar hun biologische ouders. Vanaf 12 jaar kan je volledig zelfstandig vragen om een DNA-staal te laten afnemen. Ben je jonger dan 12 jaar? Dan beslist het afstammingscentrum nadat je werd gehoord en nadat je ouders hebben ingestemd met de afname. Het DNA-staal wordt daarna in een beveiligde databank bewaard.

Wanneer jouw DNA overeenkomt met een ander DNA-staal is er een match en zal het centrum je contacteren. Jij bepaalt vooraf zelf welke informatie je wilt krijgen.

Inzage in je adoptiedossier

Wanneer je bent geadopteerd, kan je soms informatie over je geboorteouders terugvinden in je adoptiedossier. Ook daarvoor kan je terecht bij het afstammingscentrum.

Wil je meer weten, stel je vraag bij www.afstammingscentrum.be

Nog vragen?

Wanneer je nood hebt aan meer informatie of graag je eigen situatie wilt bespreken, kan je contact opnemen met tZitemzo. tZitemzo geeft je uitleg over jouw rechten.

De “tZitemzo...”-reeks bestaat uit meerdere folders over verschillende thema’s die belangrijk voor je kunnen zijn. Je vindt meer uitleg over ‘als ouders uit elkaar gaan’, over je rechten bij de politie’ ‘als je slachtoffer bent van een misdrijf’ of ‘als je dader bent van een misdrijf’,... in één van deze folders.

Alle folders uit de “tZitemzo”-reeks kunnen besteld worden of gedownload worden op www.tzitemzo.be

Je kan tZitemzo bereiken via:

info@tzitemzo.be

09/233 65 65

www.tzitemzo.be

Uitgave 2022